

PATVIRTINTA
Raseinių r. Viduklės Simono Stanevičiaus gimnazijos
direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 21 d.
įsakymu Nr. 51-V

RASEINIŲ R. VIDUKLĖS SIMONO STANEVIČIAUS GIMNAZIJA (Kodas 190106933)

SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKA

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Raseinių r. Viduklės Simono Stanevičiaus gimnazijos (toliau–gimnazija) smurto prevencijos ir intervencijos vykdymo gimnazijoje tvarka (toliau–tvarka) parengta vadovaujantis smurto ir patyčių prevencijos įgyvendinimo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 22 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.

2. Ši tvarka nustato gimnazijos direktoriaus, mokytojų, kitų gimnazijos darbuotojų, vaiko gerovės komisijos, mokinių, jų tėvų (globėjų, rūpintojų) veiklą, sukuriant sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką gimnazijoje.

3. Gimnazijos direktorius, darbuotojai, mokiniai, jų tėvai vykdydami smurto ir patyčių prevenciją gimnazijoje vadovaujasi LR Švietimo įstatymu, LR Vaiko teisių pagrindų įstatymu, Gimnazijos nuostatais, Darbo tvarkos taisyklėmis, Mokymo sutartimi, darbuotojų pareigybių aprašymais, Mokinių elgesio taisyklėmis, Rekomendacijomis dėl poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams, šia tvarka ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais smurto ir patyčių prevenciją.

4. Tvarkos tikslas - sukurti saugią, mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką gimnazijoje, kurioje mokiniai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklausomi ir vertinami.

5. Prevencijos priemonės, nukreiptos į visus gimnazijos mokinius, padeda išvengti problemų (pvz., patyčių ar kitokio smurto) atsiradimo ir mažinti egzistuojančių problemų mastą.

6. Tvarka remiasi šiais principais:

6.1. Į smurtą ir patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

6.2. kiekvienas gimnazijos administracijos darbuotojas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, mokinys, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ar patyčias, turi reaguoti ir jį stabdyti;

6.3. darbuotojai veiksnių imasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ar patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

6.4. kiekvienas gimnazijos bendruomenės narys geba tinkamai reaguoti patyčių situacijoje.

7. Gimnazijos direktorius atsako už Rekomendacijų įgyvendinimą mokykloje, sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką.

8. Saugios ir palankios mokiniams aplinkos kūrimu rūpinasi mokyklos vaiko gerovės komisija.

9. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

9.1. **patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui;

9.2. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujjimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

9.3. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

9.4. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

9.5. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;

9.6. **patyčias patiriantis** – mokinys, administracijos atstovas, mokytojas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, iš kurio yra tyčiojamas;

9.7. **besityčiojantysis** – mokinys ar suaugusysis, inicijuojantis patyčias ir / ar prisidedantis prie jų;

9.8. **patyčių stebėtojas** – mokinys, matantis ar žinantis apie patyčias;

9.9. **smurto ar patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis gimnazijos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių;

9.10. **smurto ar patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų smurto ar patyčių atveju, visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

9.11. **smurto ar patyčių prevencijos ir intervencijos stebėsena** – patyčių situacijos gimnazijoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinio geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinio tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II SKYRIUS

SMURTO, PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

10. Smurto ir patyčių prevencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėsena rūpinasi gimnazijos direktorius, vaiko gerovės komisijos nariai, socialinis pedagogas, psichologas, klasių auklėtojai, o ją vykdant dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.

11. Gimnazijos direktorius yra atsakingas už šios Tvarkos parengimą, esant poreikiui, jos koregavimą, už stebėsenos rezultatais paremtą smurto ir patyčių prevencijos priemonių plano parengimą.

12. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja direktoriaus paskirtas direktoriaus pavaduotojas ugdymui, kuris kasmet:

12.1. inicijuoja gimnazijos bendruomenės narių apklausą ir apibendrina jos rezultatus;

12.2. atlieka gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie smurtą ir patyčias analizę;

12.3. remdamasis apklausos ir pranešimų apie smurtą ir patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

12.4. teikia siūlymus gimnazijos direktoriui dėl smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje;

12.5. atlieka kitus gimnazijos patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkoje numatytus veiksmus.

13. Klasės auklėtojas metų pabaigoje išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja vaiko gerovės komisiją apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su smurtu ir patyčiomis.

14. Gimnazija puoselėja pozityvias vertybes ir bendruomeniškumą (mandagumą, paslaugumą, rūpinimąsi kitais, pagarbą, pasitikėjimą, solidarumą, lygiateisiškumą ir kt.), kurias atitinka visų gimnazijos darbuotojų elgesys ir veikla.

15. Gimnazijoje susitariama dėl elgesio taisyklių (normų), kuriose aiškiai reglamentuojamas tiek pozityvus / laukiamas, tiek neleistinas / nepageidaujamas mokinių elgesys, numatomi mokinių skatinimo, motyvavimo už pozityvų elgesį priemonės ir būdai, jie yra žinomi ir suprantami visiems gimnazijos bendruomenės nariams, jais vadovaujasi kiekvienas gimnazijos darbuotojas, siekdamas atpažinti ir pastiprinti pozityvų mokinių elgesį.

16. Gimnazijos darbuotojų pareigybės aprašuose numatoma atsakomybė už emociškai saugios mokymo(si) aplinkos gimnazijoje puoselėjimą, reagavimą į smurtą ir patyčias pagal šią Tvarką.

17. Gimnazija, vykdydama veiklas, orientuotas į smurto ir patyčių prevenciją, bendradarbiauja su mokinių tėvais, Viduklės bendruomene, savivaldybėje esančiomis įstaigomis ar organizacijomis, kitais suinteresuotais asmenimis.

18. Socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas:

18.1. nuosekliai ir reguliariai ugdomi mokinių savęs pažinimo, empatijos, problemų ir konfliktų sprendimo, pykčio valdymo, streso įveikos, bendravimo ir bendradarbiavimo ir kiti socialiniai įgūdžiai;

18.2. mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymas vykdomas:

18.2.1. integruojant į dalykų ugdymo turinį;

18.2.2. integruojant į klasės auklėtojo veiklą;

18.2.3. įgyvendinant prevencines programas.

18.3. Kokios socialines ir emocines kompetencijas ugdančios programos įgyvendinamos, suplanuojama gimnazijos ugdymo plane.

18.4. Kiekvienas gimnazijos mokinys nuolat dalyvauja bent vienoje nuoseklioje, ilgalaikėje socialines ir emocines kompetencijas ugdančioje prevencinėje programoje, apimančioje smurto, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevenciją, sveikos gyvensenos skatinimą;

18.5. Gimnazijos pedagoginiai darbuotojai ne rečiau kaip kartą per ketverius metus tobulina kvalifikaciją mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo srityje, taip pat tobulina asmenines socialines ir emocines kompetencijas.

19. Pozityvaus gimnazijos mikroklimato kūrimas. Kuriama mokymo(si) aplinka, palanki asmenybės ūgčiai, kuriami pozityvūs, tarpusavio pagarba, parama ir pasitikėjimu, bendromis vertybėmis grįsti santykiai, puoselėjamos mokinių stiprybės ir galios, skatinami ir stiprinami bendrumo, tapatumo ir priklausymo mokyklos bendruomenei jausmai;

20. Mokinių pozityvių vertybių formavimas:

20.1. mokinių dalyvavimas gerinant gimnazijos mokymo(si) aplinką: mokiniai aktyviai dalyvauja kuriant pozityvų gimnazijos mikroklimatą, jų nuomonė ir idėjos yra išklausomos ir vertinamos, skatinamas bendruomeniškumas, mokinių saviraiškus dalyvavimas prasmingose veiklose;

20.2. dalyvavimas vietos bendruomenės veikloje: sudaromos galimybės ir skatinamas mokinių socialinių ir emocinių kompetencijų taikymas ir įtvirtinimas įvairiuose gyvenimo kontekstuose (pvz., skatinama savanorystė, dalyvavimas pilietinėje, socialinėje ir kitoje bendruomeninėje veikloje ir kt.).

21. Tėvų įtraukimas / įsitraukimas:

21.1. tėvų aktyvumo skatinimas: skatinamas tėvų dalyvavimas kuriant saugią mokymo(si) aplinką gimnazijoje, įtraukiant juos į Priemonių planavimą ir įgyvendinimą, kitas veiklas, atstovavimą gimnazijai vietos bendruomenėje;

21.2. tėvų konsultavimas, informavimas: vykdomas tėvų konsultavimas ir informavimas patyčių ir smurto prevencijos, saugios aplinkos gimnazijoje kūrimo klausimais.

III SKYRIUS

PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

22. Visais įtariamų ir realių smurto bei patyčių atvejais (mokinys smurtavo ar tyčiojosi iš mokinio, mokinys - iš darbuotojo) kiekvienas gimnazijos administracijos darbuotojas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas, gimnazistas reaguodamas:

22.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus smurtą ar patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;

22.2. nepavykus nutraukti patyčių, kreipiasi į soc. pedagogą, administracijos atstovą;

22.3. jei reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar gimnazijos darbuotojus, ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);

22.4. tą pačią dieną pranešimu el. dienyne arba tiesiogiai žodžiu informuoja klasės auklėtoją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, pateikdamas tik pirminę informaciją (kas, iš ko, kada tyčiojosi, smurtavo);

23. Klasės auklėtojas, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias, smurtą:

23.1. užpildo informaciją Teams aplinkoje esančioje formoje (priedas);

23.2. žinute el. dienyne arba tel. skambučiu informuoja besityčiojančiojo ir patyrusio patyčias tėvus (globėjus, rūpintojus);

23.3. organizuoja individualius pokalbius su smurto, patyčių dalyviais;

23.4. esant poreikiui, pagalbos kreipiasi į soc. pedagogą, psichologą;

23.5. patyčioms pasikartojus trečią kartą, o esant sudėtingesniais patyčių atvejais ir anksčiau, kreipiasi į gimnazijos vaiko gerovės komisiją dėl mokinio netinkamo elgesio aptarimo, informuodamas, kurio mokinio elgesį reikia aptarti ir perduodamas surinktus faktus.

24. Vaiko gerovės komisija iš klasės auklėtojo gavusi informaciją apie smurtaujančią ar besityčiojančią mokinį:

24.1. posėdyje, dalyvaujant vaikams, tėvams (globėjams, rūpintojams), auklėtojui aptaria situaciją ir numato veiksmų planą, supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus);

24.2. esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;

24.3. apie esamą situaciją informuoja gimnazijos direktorių;

24.4. pritaikius visas galimas priemones ir smurtui, patyčioms kartojančias, kreipiasi į Raseinių rajono savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisiją dėl minimalios ir vidutinės vaiko priežiūros skyrimo.

25. Administracijos atstovui, mokytojui, švietimo pagalbos specialistui ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš mokinio, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turi nedelsiant informuoti gimnazijos vadovą (jo nesant vadovo pavaduotoją), kurie priima sprendimą dėl poveikio priemonių taikymo.

26. Patyrusiems patyčias mokiniams, darbuotojams pagal individualius poreikius gimnazijoje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

27. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu, yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti mokinio teises ir teisėtus interesus.

28. Gimnazijos vadovas metinėje veiklos ataskaitoje Raseinių rajono savivaldybės tarybai pateikia informaciją apie šios Tvarkos įgyvendinimą, gimnazijoje naudojamas aktyvias patyčių prevencijos priemones ir nustatytus patyčių atvejus bei į juos reaguojant atliktus veiksmus.

Smurto ir patyčių prevencijos
ir intervencijos vykdymo tvarkos
priedas

Mokinio vardas, pavardė _____

Eil. nr.	Data	Vieta	Patyčių forma (žodinės, fizinės, socialinės, elektroninės)	Dalyviai		Trumpa informacija apie įvykį	Asmuo pranešęs apie patyčias (vardas, pavardė, pareigos)
				Patyrę patyčias (vardas, pavardė, mokinys ar darbuotojas)	Stebėję patyčias (vardas, pavardė, mokinys ar darbuotojas)		
1.							
2.							
...							